

F. t. beslutn. vedr. ret for langtidsledige m.v.

Beslutningsforslag nr. B 11. Fremsat den 11. oktober 1995 af Aage Frandsen (SF),
Anne Bastrup (SF) og Steen Gade (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om indførelse af en ret for langtidsledige til at få et ordinært arbejde

- Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om,
1. at alle langtidsledige efter 4 års ledighed skal have tilbud om et fast ordinært arbejde, eventuelt efter forudgående uddannelse, og
 2. at alle ledige efter 3 års ledighed, senere efter 2 og 1 års ledighed, efterhånden også skal have tilbud om et fast ordinært arbejde eventuelt efter forudgående uddannelse.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget går ud på, at flest muligt skal i ordinært arbejde, så de kan komme ud af dagpengesystemet. I første omgang drejer det sig om at få de langtidsledige, der har været ledige i mindst 4 år, ud i et fast ordinært arbejde. Senere skal målet være at få ledige, der har været ledige i 3 år, senere i 2 år og 1 år, ud i fast ordinært arbejde.

Det betyder, at den nuværende jobtræning afvikles og erstattes af ordinært arbejde eller uddannelse eller kombinationer af arbejde og uddannelse. I første omgang skal fast ordinært arbejde erstatte jobtræning i delperiode II. Efterhånden skal fast ordinært arbejde erstatte al form for jobtræning.

Den nuværende ordning med jobtræning er efter SF's opfattelse på mange måder urimelig og uhensigtsmæssig.

For de ledige er det urimeligt, at de skal gå forholdsvis længe, inden der gives jobtræning såvel i delperiode I som i delperiode II. Det bidrager til, at de ledige bliver ringere stillet i forhold til at få fast fodfæste på arbejdsmarkedet. Det bliver ikke bedre af, at indholdet i jobtræningen ofte er af en meget tvivlsom kvalitet. Derudover er det yderst problematisk, at ledige i jobtræning i adskillige tilfælde fungerer som billig arbejdskraft, idet de reelt udfører et ordinært arbejde. Dele af den offentlige sektor og en række selvejende institutioner kunne slet ikke fungere, medmindre ledige i jobtræning var til rådighed.

For samfundet er det klart uhensigtsmæssigt, at mange mennesker er ledige længe og derved mister en del af deres oprindelige arbejdsevne. Det er en meget uhensigtsmæssig brug af de menneskelige ressourcer, som den enkelte råder over.

I stedet for tilbud af tvivlsom kvalitet eller at lade de ledige fungere som billig arbejdskraft, vil SF have etableret en række ordinære job bl.a. inden for:

- Omsorgsområdet, f.eks. i ældreplejen, som hjemmehjælpere, i sundhedssektoren og på børneområdet.
- Den grønne sektor, f.eks. vedvarende energi, energibesparelser, vandbesparelser, kloakrenovering, naturgenopretning, jordrensning m.v.

- Kulturelle institutioner, f.eks. museer, arkiver m.v., der i årevis har været besat af ledige, og uden hvis indsats disse institutioner ikke havde kunnet fungere.

I første omgang drejer det sig om at give tilbud om ordinært arbejde til de langtidsledige, der har været ledige i mindst 4 år, så den nuværende jobtræning i delperiode II kan afvikles. Det vil ikke kunne ske fra den ene dag til den anden, men i løbet af et år.

Derefter er målet gradvis at udbygge tilbudet til også at omfatte ledige med en arbejdsløshed på 3 år og senere 2 år og 1 år, så al form for jobtræning kan afskaffes.

Jobbene skal være ordinære job på fuld tid og til overenskomstmæssig løn. Det betyder samtidig, at man har de almindelige lønmodtagerrettigheder, herunder at man optjener ret til dagpenge og dermed er dagpengeberettiget under eventuel ny arbejdsløshed.

Det betyder samtidig, at ledige ved at få et ordinært arbejde får samme værd som andre ansatte i modsætning til, når de er i jobtræning.

I dag skal den ledige under delperiode II efter 4 års ledighed stort set tage imod hvad som helst til en aflønning, der svarer til dagpenge. Dertil kommer, at man ikke nyder en række af de normale lønmodtagerrettigheder, herunder ikke optjener ret til dagpenge, hvilket betyder, at man ved arbejdsløshed efter jobtræning ryger ud af dagpengesystemet.

På grund af mange års arbejdsløshed og for dårlige aktiveringstilbud vil det givetvis for en del af de ledige være nødvendigt at kombinere det ordinære job med uddannelse forinden eller sideløbende med ansættelsen, f.eks. uddannelse som social- og sundhedsassistenter eller gennem voksenerhvervsuddannelse.

De nye ordinære job kan være i den private eller offentlige sektor, i kulturelle institutioner og lignende. Nogle af jobbene kan skabes gennem øget jobrotation. Derfor skal dette forslag også ses i sammenhæng med forslag til folketingsbeslutning om fordeling af arbejde og fri tid (skraldemandsmodellen) (B 10).

Ansættelser i ordinære stillinger vil kræve, at penge til offentlig jobtræning overføres fra Arbejdsmini-

steriets budget til kommuner, amter og statslige arbejdspladser. Disse skal til gengæld også i de kommende år ansætte alle, der har været arbejdsløse i en vis periode – i første omgang 4 år. Det vil både kunne ske i nye og i allerede etablerede stillinger. Kommuner, amter og stat må derefter indrette deres personalepolitik herefter.

Herudover er det vigtigt, at der også bliver tale om ordinære stillinger i den private sektor, f.eks. inden for den grønne sektor og i selvejende institutioner, f.eks. museer, arkiver m.v.

Der skal endvidere laves modeller for, hvordan der kan kanaliseres penge til disse formål. Virksomheder, der ansætter langtidsledige, kunne f.eks. få en belønning for denne samfundsnyttige indsats. Men belønningen skal først udbetales efter 1 års ansættelse. Det vil tilskynde arbejdsgivere til at ansætte langtidsledige.

Så længe der fortsat er høj arbejdsløshed og mange med lang tids arbejdsløshed, er det vigtigt med øget jobrotation, herunder ikke mindst skraldemandsmodellen, der f.eks. indebærer, at 4 personer deler 3 personers job. Det vil ikke mindst give gode muligheder for at få placeret langtidsledige på det private arbejdsmarked.

I det omfang det viser sig, at nogle af de langtidsledige ikke umiddelbart kan klare et ordinært job på fuld tid, skal der være mulighed for uddannelse. Hvis det heller ikke ad den vej viser sig muligt at skaffe vedkommende et ordinært job på fuld tid, kan der blive tale om tilbud om deltidsjob eller skånejob, eller hvis arbejdsevnen er meget begrænset, vil tilbud om førtidspension kunne være relevant. En anden mulighed vil være overgangsydelsen.

Udgiftsskøn for ordinært arbejde til langtidsledige:

	Antal	Udgift pr. person kr.	Udgift i alt mio. kr.
Uddannelse	3.000	173.000	519
Deltagelse i skraldemandsmodel eller anden rotation ...	6.000	133.000	798
Job i kulturelle institutioner m.v.	2.000	133.000	
Job i private virksomheder	1.000	89.000	89
Job i det offentlige	18.000	180.000	3.240
I alt	30.000		4.912
Aktiveringsomkostning ved gældende lovgivning			4.300
Meromkostning ved dette forslag, niveau ultimo 1996 ...			612

I 1996 vil meromkostningen være mindre, fordi SF's plan indføres gradvis.

Dette skøn bygger på følgende beregningsforudsætninger:

Gældende lovgivning: Arbejdsmarkedsstyrelsen regner med, at ultimo 1996 skal 30.000 i delperiode II have et tilbud, hvor de får udbetalt en ydelse svarende til dagpenge + eventuelt lidt mere (befordringsgodtgørelse). Styrelsen har beregnet, at det vil koste 4,3 mia. kr. eller i snit ca. 143.000 kr. pr. person.

Omkostningerne ved dette forslag vil afhænge helt af fordelingen på forskellige typer af tilbud. Som et regneeksempel er de 30.000 fordelt, som det fremgår af tabellen, hvor 70 pct. er placeret i de dyreste aktiviteter (uddannelse og job i det offentlige).

Omkostningerne ved forskellige typer af aktiviteter:

1. Uddannelse forudsættes at ske på en dagpengelignende ydelse – f.eks. uddannelsesorlov. Der afsættes driftsomkostninger på i gennemsnit 40.000 kr. pr. årselev.

2. Ved jobrotation (jf. forslag til folketingsbeslutning om fordeling af arbejde og fri tid (skraldemandsmodellen) (B 00) forudsættes, at der ydes et beløb svarende til maksimale dagpenge til deltagerne i rotationen.
3. Job i kulturelle institutioner, foreninger og lignende sker med et tilskud svarende til maksimale dagpenge. Det forudsættes, at arbejdsgiveren supplerer op til fuld løn.
4. Private: Beregningsteknisk er forudsat, at der i gennemsnit ydes et tilskud på 2/3 af maksimale dagpenge.
5. Offentlige job: Det forudsættes, at der i gennemsnit betales en løn på 180.000 kr. inkl. indirekte lønomkostninger. Overheadomkostninger (arbejdsredskaber og tøj etc.) forudsættes afholdt af arbejdsgiveren (kommune, amt, stat) inden for de eksisterende budgetter.